

2009. gada K. Barona konference 30. oktobrī

Stāstījumu folklorā: teksti, procesi un tradīcijas; pētnieki, stāstnieki un klausītāji

2009. gada rudenī ir jubilejas trim ievērojamiem „latviešu pasaku vīriem”: Ansim Lerhim-Puškaitim – 150 (2. septembrī), Pēterim Šmitam – 140 (25. decembrī) un Kārlim Arājam – 80 (20. decembrī). Tāpēc šī gada Krišjāņa Barona konference tiek veltīta vēstītājas folkloras, tradicionālo stāstījumu un to stāstīšanas pētniecībai.

Konferencē uzstāsies 17 referenti: Latviešu folkloras krātuves darbinieki Māra Vīksna, Beatrise Reidzāne, Guntis Pakalns, Gatis Ozoliņš, Sandis Laime, Aigars Lielbārdis un Toms Ķencis, mutvārdu vēstures pētnieces Baiba Bela un Ieva Garda-Rozenberga, kā arī pasaku pētnieks Izidors Levins (Hamburga, Pēterburga), Svetlana Rižakova (Maskava), Angelika Juško-Štekele un Iveta Dukaļska (Rēzekne), Gita Girņus (Liepāja), Māra Mellēna, Ilmārs Pumpurs un Lilita Aleksejeva (Rīga). Referātu tēmas saistītas ar latviešu folkloristikas vēsturi, stāstījumu žanru, tēlu, publicējumu un stāstīšanas tradīciju izpēti, lauka pētījumiem, stāstījumu pētniecības attiecībām ar blakusnozārēm un naratīviem mūsdienu kultūrā.

Konferenci nobeigumā (16.20) būs audiovizuālā daļa, kurā varēs noskatīties senāku laiku filmas par folkloras pētnieku darbu un teicējiem, kā arī mūsdienu folkloras materiālus. Konferenci noslēgs mūsdienu stāstnieču un teicēju uzstāšanās: Inita Šalkovska (Vilce) un Edīte Baldere-Sildedze (Džūkste).

Konference notiks Zinātņu Akadēmijas augstceltnes trešā stāva zālē (kinozālē) **30. oktobrī, sākums 9.00**. Pēc konferences 18.00 notiks **Sanda Laimes grāmatas „Svētā pazeme. Latvijas alu folklorā” atvēršana**.

Konferences īpašais viesis ir pasaku pētnieks **Izidors Levins**. **Viņš uzstāsies arī LU LFMI seminārā 28. oktobrī 15.30**.

Izidors Levins (Isidor Levin) dzimis 1919. gada 20. septembrī Daugavpilī un enciklopēdijās tiek raksturots kā Krievijā un Vācijā dzīvojošs latviešu izcelsmes folklorists, stāstījumu pētnieks un teologs. 1937 – 1941 Tartu Universitātē viņš studējis igauņu un salīdzinošo folkloristiku pie Valtera Andersona un Oskara Loritsa, arī jūdaiistiku, reliģijas vēsturi un Bībeles pētniecību. 1966 – 1984 vadījis lielus pētniecības projektus, kas saistīti ar arhīvu sakārtošanu, pētnieku izglītošanu un publicējumu veidošanu Tadžikijas ZA un kopš 1970. g. arī Armēnijas ZA. Viņš ir Prof. emeritus Pēterburgas, Erevānas un Dušanbe universitātēs. I. Levins ir viens no ISFNR dibinātājiem un visu laiku aktīvs tās dalībnieks un *Folklore Fellows* goda biedrs. Par darbību folkloristikā un jo sevišķi pasaku pētniecībā saņēmis daudzas atzinības. I. Levina publikācijas ir galvenokārt vācu valodā, tai skaitā pētījumi un apraksti par latviešu pasakām – laikā, kad par latviešu pasakām starptautiskos izdevumos bija maz kas izlasāms. Seminārā I. Levins pastāstīs savas atmiņas par latviešu un igauņu folkloristiku laikā pirms un pēc Otrā pasaules kara, iepazīstinās ar pieredzi pasaku un eposu pētniecībā un latviešu tautasdziesmu un pasaku izpētes iespējām šajā kontekstā. I. Levins runās latviešu valodā – kaut gan ilgi nav iznācis runāt latviski, viņš savas šo savas jaunības laika valodu nav aizmirsis un spēj tajā skaidri un precīzi izteikties. K. Barona konference 2009. gada 30. oktobrī

Konferences programma:

Stāstījumu folklorā:

teksti, procesi un tradīcijas; pētnieki, stāstnieki un klausītāji

Konference notiks Latvijas Zinātņu akadēmijas augstceltnes 3. stāva zālē

9.00 – 10.40

Guntis Pakalns (Rīga). Par mantojumu un iespējām latviešu vēstītājas folkloras pētniecībā.

Izidors Levins (Hamburga, Pēterburga). Par stāvokli folkloristikas metodoloģijā Latvijā un citur.

Māra Mellēna (Rīga). Stāstnieks un tradīcija.

Toms Ķencis (Rīga). Vēstītājfolkloras nozīme latviešu mitoloģijas pētniecībā.

11.00 – 12.20.

Māra Vīksna (Rīga). Friča Brīvzemnieka pasakas Anša Lerha-Puškaiša un Pētera Šmita krājumos.

Sandis Laime (Rīga). Dāvja Ozoliņa pētījums par raganām (1893).

Gatis Ozoliņš (Daugavpils). Jāņa Alberta Jansona pasaku krājums „Senā dzīve”.

Aigars Lielbārdis (Rīga). Burvji latviešu pasakās un teikās.

13.00. – 14.20

Svetlana Rižakova (Maskava). Aglonas brīnumstāsti: starp dzīvesstāstu un liecinājumu.

Beatrise Reidzāne (Rīga). Apturētais laiks – vēstītāja folklorā vienā Latgales ciemā pirms 80 gadiem.

Baiba Bela (Rīga). Vēstītājfolkloras elementi dzīvesstāstos.

Ieva Garda-Rozenberga (Rīga). Dzīvesstāsts un folklorā: teksts, konteksts un interpretācija.

14.40 – 16.20.

Gita Girņus (Liepāja). Teika kā folkloras naratīvs.

Ilmārs Pumpurs (Rīga). Stāstījumi muzikantu intervijās un muzicēšanas praksē.

Iveta Dukaļska (Rēzekne). Stāstīšanas tradīcijas mūsdienu lauku kultūrvidē.

Angelika Juško-Štekele (Rēzekne). Ķēdes vēstules – sakrāls vēstījums vai IT bieds?

Lilīta Aleksejeva (Rīga). Folkloras stāstījuma elementi Jāņa Streiča filmās „Mans draugs nenopietns cilvēks” un „Limuzīns Jāņu nakts krāsā”.

16.20 – 17.00 Audiovizuālā daļa:

„Kārļa Arāja video ieraksti: 1966. un 1967. gada Latviešu folkloristu zinātniskās ekspedīcijas Valkas un Valmieras apkaimē” (sagatavojis Aigars Lielbārdis); Dzintars Liepiņš „Es spēlēšu tev pie loga” (1986); „Reklāma kā pasaka” – attēli no reklāmām, sagatavojis Toms Ķencis, u. c.

17.00 – 17.40. Stāstnieču uzstāšanās: Inita Šalkovska (Vilce), Edīte Baldere-Sildedze (Džūkste).

18.00. **Sanda Laimes grāmatas „Svētā pazeme. Latvijas alu folklorā” atvēršana** (Zinātņu akadēmijas augstceltnes 1. stāvā).

28. oktobrī 15.30 ZA augstceltnes 9. stāva zālē tikšanās ar K. Barona konferences īpašo viesi, folkloras pētnieku Izidoru Levinu (Hamburga, Pēterburga). Tikšanās notiks kā LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta seminārs, pieejams visiem interesentiem.